

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej ako „MPRV SR“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 29/2014 Z. z. o majonézach a majonézových výrobkoch (ďalej ako „vyhláška o majonézach“)

Lokalizácia: § 1

Účinnosť: 01. 04. 2014

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 38

Rozdielne požiadavky na majonézu v porovnaní s inými krajinami

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:

- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Vyhláška č. 29/2014 Z. z. o majonézach a majonézových výrobkoch je špecifický právny predpis, ktorý v § 1 detailne upravuje podmienky výroby a označovanie majonézy a majonézových výrobkov. Majonéza je podľa § 1 písm. a) „výrobok polotuhej konzistencie získaný emulgáciou rastlinného oleja vo vaječnej zložke a v okysľujúcej zložke, ktorý obsahuje najmenej 78,5 hmotnostných percent celkových tukov a najmenej 6 hmotnostných percent vaječného žltka, okysľujúcu zložku a soľ, bez prídavných látok“. Predmetná vyhláška o majonézach spadá do neharmonizovanej oblasti práva Európskej únie (ďalej ako „EÚ“), teda každý členský štát si požiadavky na výrobky definuje v národnej legislatíve osobitne.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Slovenská právna úprava rozlišuje medzi základnou majonézou, majonézou a majonézovým výrobkom. Podľa tejto právnej úpravy je majonézou výrobok, ktorý obsahuje najmenej 78,5 hmotnostných percent celkových tukov a najmenej 6 hmotnostných percent vaječného žltka. Predmetom ex post hodnotenia má byť zhodnotenie požiadaviek v kontexte medzinárodného porovnania.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikované subjekty, pri ktorých sa predpokladalo, že ich bude regulácia ovplyvňovať. Ex post: Subjekty vyrábajúce majonézy a majonézové výrobky v počte 20.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
38.	Rozdielne požiadavky na majonézu v porovnaní s inými krajinami	§ 1	01.04.2014	Výrobcovia majonéz a majonézových výrobkov	20	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Ex post náklady regulácie nie je možné kvantitatívne vypočítať, keďže ide o stanovenie požiadaviek na výrobu majonézy v slovenskej legislatíve. Rozdielne nastavené požiadavky v porovnaní s okolitými krajinami nespôsobujú priamo vznik nákladov (finančných/administratívnych) pre podnikateľské prostredie, ale nekonkurencieschopnosť slovenských výrobkov a výrobcov na medzinárodnom trhu.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti sú interné štatistiky Potravinárskej komory Slovenska.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, keďže právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015 a zároveň nie je možné vypočítať celkové skutočné vplyvy hodnotenej regulácie na podnikateľské prostredie. Z týchto dôvodov nie je možné uviesť rozdiel predpokladaných a skutočných nákladov na podnikateľské prostredie.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, sekcia potravinárstva a obchodu, odbor potravinárstva

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Potravinárska komora Slovenska

IČO 36261271

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

IČO 31826253

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☐ Nie ☒

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

Potravinárska komora

Slovenska

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

22.08.2024

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 31. 7.2024 do 13. 8.2024

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Potravinárska komora Slovenska (ďalej ako „PKS“) namietla fungovanie predmetnej regulácie v praxi, a to najmä z dôvodu, že zakladá bariéry pre slovenských výrobcov na medzinárodnom trhu. Podľa vyjadrenia komory stanovuje slovenská legislatíva podmienky na výrobu a označovanie majonézy prísnejšie ako okolité krajiny, čo znižuje konkurencieschopnosť slovenských výrobkov a výrobcov. Ako príklad bola uvedená Česká republika, kde sú podmienky na výrobu stanovené širšie (napr. obsah hmotnostných percent celkových tukov v rozmedzí 50 až 85% a obsah vaječného žĺtka najmenej 2 hmotnostné percentá) a Poľsko, kde výroba a označovanie majonézy a majonézových výrobkov nie je legislatívne definovaná oblasť, a teda na ich výrobu nie sú stanovené žiadne legislatívne podmienky.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti sa stávajú slovenské výrobky na medzinárodnom trhu v porovnaní s krajinami V4 nekonkurencieschopné. Je to dané najmä tým, že výrobcovia si zvolia premiestniť výrobu do krajiny, kde sú legislatívne podmienky nastavené voľnejšie, a v rámci vzájomného uznávania vedú následne výrobky distribuovať na trhy viacerých členských krajín EÚ.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR k problematike uviedlo, že pri vytváraní právnych predpisov a/alebo ich implementácii/transpozícii intenzívne komunikuje s komorami a profesijnými združeniami, ktoré daný predpis priamo ovplyvňuje. Základným predpokladom pri tvorení právnych predpisov je pre ministerstvo zachovanie bezpečnosti a kvality výrobkov. V súčasnosti stanovené podmienky vo vyhláške o majonézach historicky vyplývajú z pravidiel stanovených v minulosti v Potravinovom kódexe alebo v technických normách. Každú zmenu ministerstvo konzultuje s dotknutými subjektami.

MPRV SR pripustilo, že v mnohých oblastiach máme limity a pravidlá stanovené prísnejšie ako iné členské krajiny EÚ, avšak táto skutočnosť vyplýva už z vyššie spomenutého účelu zachovania kvality slovenských výrobkov. Zároveň zástupcovia MPRV SR uviedli, že platí klauzula vzájomného uznávania výrobkov, a teda že slovenský výrobok vyrobený podľa slovenskej legislatívy môže byť umiestnený kdekoľvek na európskom trhu a musí ho každý členský štát EÚ akceptovať. Táto istá klauzula je uplatňovaná aj vice versa, teda pri zahraničných produktoch umiestňovaných na slovenský trh.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

PKS navrhuje redefinovanie podmienok na výrobu a označenie majonézy, ktoré v súčasnosti vyplývajú z § 1 písm. a) vyhlášky o majonézach. Komora argumentuje, že legislatívne nastavenie pravidiel je jedným z aspektov, ktorý výrobcovia zvažujú pri výbere krajiny a umiestnení výroby.

Aktuálne legislatívne znenie si zdefinovaním prísnejších podmienok dáva za cieľ dosiahnutie vyššej kvality slovenských výrobkov, v konečnom dôsledku však prispieva k dovozu výrobkov zo zahraničia. V rámci vzájomného uznávania výrobkov môže byť na slovenský trh distribuovaný výrobok označený ako majonéza, tento však v skutočnosti nemusí spĺňať požiadavky stanovené slovenskou legislatívou.

Komora nevníma, že by sa uvoľnením požiadaviek na výrobu majonézy znížila kvalita produktov. Ako hlavný argument uvádza, že výrobcovia, ktorí budú chcieť osloviť spotrebiteľov vyššou kvalitou svojich výrobkov, si naďalej zachovajú prísnejšie požiadavky a budú tieto svoje produkty ponúkať ako prémiové.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Ministerstvo uviedlo, že o tejto požiadavke nemalo vedomosť, dozvedelo sa o nej až po zverejnení výzvy na zasielanie podnetov zo strany zainteresovaných subjektov v nadväznosti na vytvorenie pracovnej skupiny pre potravinové právo.

Zástupcovia MPRV SR ďalej uviedli, že rozumejú požiadavkám zo strany podnikateľov, avšak vyjadrili obavu z liberalizácie podmienok na úkor kvality výrobkov. Upozorňujú, že v takom prípade by mohla nastať situácia, že by bol slovenský trh zaplavený výrobkami rozličnej kvality, ktoré by nespĺňali štandardy.

Ako už bolo spomenuté, na pôde MPRV SR bola vytvorená pracovná skupina pre potravinové právo, ktorá sa bude požiadavkou na uvoľnenie podmienok pri výrobe a označovaní majonézy a majonézových výrobkov zaoberať. MPRV SR a priori neodmietlo možnosť redefinovania podmienok, avšak je nutné nastaviť také limity, ktoré budú výhodné a akceptovateľné pre obe strany, ako pre výrobcov, tak aj pre ministerstvo.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Legislatívna úprava výroby a označovania majonézy a majonézových výrobkov spadá do oblasti neharmonizovaného práva EÚ, a teda si podmienky a limity určuje každý jeden členský štát osobitne. Aktuálne platné pravidlá v slovenskej legislatíve sú historicky dané, vyplývajú z predchádzajúcich technických noriem a Potravinového kódexu. Tieto podmienky na výrobu a označovanie sú však nastavené prísnejšie ako v okolitých krajinách, čo môže spôsobovať nekonkurencieschopné postavenie slovenských výrobcov a výrobkov na medzinárodnom trhu.

Na túto skutočnosť poukazuje PKS, ktorá vidí súvis medzi prísnejšie nastavenými podmienkami a konkurenčnou nevýhodou slovenských podnikateľských subjektov. Okrem toho poukazuje na fakt, že legislatívne podmienky výroby akéhokoľvek výrobku sú jedným z faktorov, podľa ktorého sa nadnárodné podnikateľské subjekty rozhodujú, do akej krajiny umiestnia svoju výrobu. Výsledkom je situácia, kedy výrobca umiestni výrobu do krajiny, kde sú podmienky voľnejšie a následne v súlade s princípom vzájomného uznávania sú tieto produkty umiestňované na okolité trhy.

MPRV SR uznalo, že slovenská právna úprava týkajúca sa zadefinovania podmienok pre výrobu majonézy je nastavená prísnejšie ako v iných členských štátoch EÚ, čo môže mať vplyv na konkurencieschopnosť slovenských výrobcov na jednotnom európskom trhu. Zároveň však zdôraznilo, že cieľom takéhoto nastavenia je zachovanie kvality a bezpečnosti výrobkov.

Spracovateľ vníma postoj gestora, že zachovanie kvality a bezpečnosti produktov by malo byť prioritou. Zároveň je dôležité, aby boli slovenské výrobky konkurencieschopné na medzinárodnom trhu.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Potravinárska komora Slovenska navrhuje súčasný stav riešiť uvoľnením podmienok pre výrobu a označovanie majonézy. Slovenské výrobky by sa tak podľa vyjadrenia komory stali viac konkurencieschopnými na medzinárodnom trhu. Uvoľnenie podmienok by podľa názoru komory nevedlo k zníženiu kvality výrobkov.

MPRV SR sa vyjadrilo pozitívne k otvoreniu diskusie o uvoľnení podmienok pre výrobu a označovanie majonéz. Zároveň je podľa vyjadrenia ministerstva dôležité nastaviť limity, ktoré by boli prijateľné ako pre gestora, tak pre podnikateľské subjekty.

Spracovateľ súhlasí s názorom PKS ohľadom potreby zmeny vyhlášky o majonézach. Súčasná nastavenie podmienok spôsobuje nekonkurencieschopnosť slovenských výrobkov a zároveň môže byť faktorom, prečo sa výrobcovia rozhodujú umiestniť svoje výroby v iných krajinách a na Slovensko len produkty dovážať.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

- ☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.5 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ stanoviska konštatuje, že zúčastnené strany dospeli počas spoločnej konzultácie ku konsenzu ohľadom potreby novelizácie ustanovenia § 1 vyhlášky č. 29/2014 Z. z. o majonézach a majonézových výrobkoch. Diskusia súvisiaca s vhodným nastavením pravidiel a limitov bude ďalej prebiehať na zasadnutiach pracovnej skupiny pre potravinové právo zriadenej MPRV SR. Spracovateľ stanoviska má záujem sa na zasadnutiach pracovnej skupiny zúčastňovať.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
K procesu ex post hodnotenia nemáme pripomienky.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Ako gestor dotknutého legislatívneho predpisu aktuálne nevidíme dôvod na úpravu regulácie a sme za jej ponechanie. Zachovanie kvality a bezpečnosti produktov je pre náš rezort prioritou. Znižovať legislatívne požiadavky a tým aj kvalitu slovenských potravín len preto, lebo v iných členských štátoch sú kritéria nastavené inak je pre nás neprijateľné. Predmetnú tému ešte prediskutujeme so zainteresovanými stranami na zasadnutí pracovnej skupiny pre potravinové právo. Nakoľko sa jedná o odbornú diskusiu k právnemu predpisu, nie je dôvod na účasť MH SR na zasadnutiach danej pracovnej skupiny. Spracovateľ stanoviska však bude prizvaný ak to bude vhodné.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia